

244

A BUDAPESTI FILMSZÍNHÁZAK MŰSZAKI FEJLESZTÉSÉNEK 25 ÉVE

(Folytatás)

A FÖME-nél kialakult műszaki gárda, amelyet dr. Pozsonyi Gábor főmérnök egyességé szervezett, ismét széthull, és területenként egy-egy műszaki vezető látja el a decentralizált feladatokat.

Műszaki szempontból ez a megoldás mégis a mozik fejlesztési színvonalának emelésével járt. Bár abban az időben az összes mozik fenntartási kerete nem volt több évi 700—800 000 forintnál (!), mégis ebből a pénzből sikerült területenként 1—1 mozira koncentrálni, és azt rendbehozni. Kezdte a szakmában éreztetni hatását a RAFILM segítése is, különösen a vetítő gépek, uniformerek, erősítők javítása, generálása terén. Egy-egy műszaki ellenőrnek 10—12 moziról kellett gondoskodnia, és különösen a folyamatos karbantartási munkák végzésével javult az üzemeltetés műszaki színvonala.

A Fővárosi Tanács Mozgóképzemeli Vállalata (FÖMO) 1954. novemberében alakult és újabb centralizálást hajtott végre. A vállalaton belül megalakult a Műszaki Főosztály, amelynek magját a kerületekből visszatért műszaki ellenőrök alkották. Ez a szervezeti forma már lényegesen ütőképesebbnek bizonyult.

A főosztály célkitűzései:

1. A legrosszabb állapotban levő mozik tatarozása, átépítése.

2. Az egységes mozik gépházainak átépítése, szerelése (9 egygép-es mozi).

3. A géppark felújítása, és a legrégebb típusú gépek cseréje, gépek ütemszerű generálása.

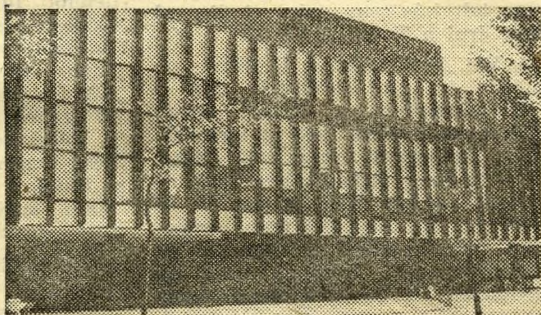
4. A gépházak rendszeres felülvizsgálata. (RAFILM végezte.)

5. A mozik homlokzatainak kialakítása, propaganda objektumok létesítése.

A Fővárosi Tanács pénzügyi segítsége és a Filmfőigazgatóság által jóváhagyott pénzügyi keretek évről-évre növekvő tendenciát mutattak, bár még nem voltak arányban a mozik mindinkább leromló állapotával. De így is születtek számottevő eredmények 1956-ig. Fel-

épült a X. kerületi Petőfi mozi, melynek főfalait még a háború előtt felépítették. Ez volt Budapesten az első mozi 1945 után. Átépült a Széchenyi, Alkotás, Haladás, Kelen, Kölcsey, stb. Több mozi nagyátarozására is sor került: Puskin, Vörös Csillag, Kossuth (XX.), Corvin, Május 1., Óbuda és még számos mozi.

Az egygép-es gépházak száma háromra csökkent. A mozipark modernizálásában nagy segítséget jelentett az importált 10 pár E. VII. B. vetítógép. A hangos-technika terén szintén minőségi emelést jelentett a RAFILM 25 és BVK erősítők beállítása, amellyel meg lehetett szüntetni az alkatrész-utánpótlás hiányában nem javítható Western berendezéseket és a 15—20 éve működésben levő Tertia kisipari erősítőket.

A KŐBÁNYA mozi

A moziük műszaki fejlesztése kibontakozóban volt. 1955-ben megtörtént az előkészület a Corvin filmszínház cinema-scope átalakítására.

Dr. Pozsonyi Gábor 1955. őszén megvált a FÖMO-tól és a *Filmfőigazgatóság* főmérnöke lett. Erről a posztról sok segítséget adott továbbra is a műszaki fejlesztésnek.

Az 1956-os ellenforradalom után úgy nézett ki, hogy kezdetjük előlről a moziparkunk felépítését. Ebben az időben közel 100 normál és kertmozi üzemelt. Az ellenforradalmi események 35 mozikat rongáltak meg, vagy döntöttek rommá. Elégett romhalmaz lett az ország első filmszínháza, a *Vörös Csillag*, romokban a *Corvin*, találat érte a *Tátra*, *Akadémia*, *Barátok* és sok más mozi. A kirakatok, ajtók üvegei betörve, gépházak feltörve, és egyrészüik szét-dúlva.

Megkezdődött az újjáépítés, a károk felmérése és helyreállítása.

Először is rendezni kellett sorainkat. Tudtuk, hogy a tervező intézetek teljes kapacitása a helyreállítás tervei-vel van elfoglalva. Ezért egy 5 tagú építész csoportot hoztunk létre *Szakmári László* (jelenleg a Filmtröszt főmérnöke) vezetésével, építész, épületgépész mérnökökből, technikusokból, akik rohammunkában fogtak a mozik helyreállításához.

Fő feladatuk volt a *Vörös Csillag* és a *Cor-*

vin helyreállítása. A *Vörös Csillag* volt a legrosszabb állapotban. A nézőtér mennyezete beszakadt, a széksorok, belső berendezés elégett, vagyont érő csillárai összetörték. Teljes gépházi berendezése is a lángok martaléka lett. Az újjáépítés terveit a *Műszaki Egyetem* végezte, míg az épületgépészet-, klímaberendezést a *Macskási-tanszék* mérnökei végezték. Kivitelező a szintén kiégett szállodával együtt az *ÉM 42. sz. Vállalat* volt. 1958-ban nyílt meg, az eredetinel pompásabb kivitelben. Természetesen már szélesvásznú vetítésre volt alkalmas.

És a *Corvin*... A *Siemens* által szállított komplett berendezést 1956. október 20-án vittük ki a moziba. Nem reméltük, hogy novemberben még viszontlátjuk. Még a szovjet katonák őrizték az épületet, amikor belopakodtunk, és csodák-csodájára a találatot kapott öltözőben — igaz, hogy a romok alól —, de épség-

ben kibányásztuk a négy csatornás erősítőt, és a tartozékokat... Saját tervünk alapján történt a helyreállítás és a 17,2×6,8 m vászonfelülehez szükséges színpadi kivilágítás tervezése, hangszórók elhelyezése és sok-sok ismeretlen probléma. A szerelést a *Finommechanikai Vállalat* szakemberei végezték, akik itt szerezték meg az elméleti-gyakorlati tapasztalataikat a további, országosan is megindult szélesítéshez.

1957. szeptember 12-én nyílt meg az országban először szélesvásznú filmszínház, a *Don Quijote* című filmmel. Azaz második. Az első a városligeti tavon kezdte meg működését 1957. májusában a BNV területén. Visszagondolva, szinte hihetetlennek tűnik, hogy ez a mozi 8 hét alatt készült el. A tervezés együtt haladt a kivitelezéssel. A 16×68 m vetítőfelületen a tóba süllyesztett betontömbökre épült, számításba véve a széljárást, az altalaj lazaságát és a tó vizének mozgását.

(Folytatjuk)

A MOM „SZAKASITS ÁRPÁD” MŰVELŐDÉSI HÁZA MOZIMŰSORA:

Május 10-én, vasárnap és 13-án szerdán: A GYŐZTES ROBIN HOOD című, színes jugoszláv—olasz kalandfilmet vetítik. E: vasárnap n3 és f5, szerda: n5 és f7.